

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 152/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť T. M., M. I., D. L., M. Š., V. I., a V. H., zastúpených JUDr. Jánom Čarnogurským, advokátom, Dostojevského rad 1, Bratislava, ktorou namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 121/2006, postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 191/2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 66/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. M., M. I., D. L., M. Š., V. I. a V. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. októbra 2013 doručená sťažnosť T. M., M. I., D. L., M. Š., V. I. a V. H. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 121/2006, postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 191/2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 66/2013.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia boli v procesnom postavení navrhovateľov účastníkmi konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 16 C 121/2006, predmetom ktorého bol návrh na vydanie dedičstva oprávneným dedičom. Okresný súd návrh sťažovateľov rozsudkom č. k. 16 C/121/2006-249 zo 14. júna 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zamietol, krajský súd na základe odvolania sťažovateľov rozsudkom č. k. 9 Co/191/2011-273 z 22. augusta 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok okresného súdu potvrdil a najvyšší súd dovolanie niektorých zo sťažovateľov podané proti rozsudku krajského súdu uznesením sp. zn. 7 Cdo 66/2013 z 24. júla 2013 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) odmietol.

Sťažovatelia v sťažnosti rozsiahlo opisujú skutkový stav a v tejto súvislosti poukazujú v 1. rade predovšetkým na skutočnosť, že krajský súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, pričom až vo svojom rozsudku prvýkrát formuloval záver o nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľov v konaní. Sťažovatelia ďalej poukazujú na to, že v danej veci majú právny význam dve dedičské konania po dvoch rôznych poručiťoch, avšak len vo vzťahu k jednému z poručiťov boli účastníkmi dedičského

konania. Nadväzne na to uvádzajú, že sporná nehnuteľnosť, ktorej vydania sa návrhom adresovaným okresnému súdu domáhali, nebola predmetom darovacej zmluvy spísanej 27. mája 1991, a že táto darovacia zmluva bola neskôr sfalšovaná, keď bol do nej zahrnutý aj sporný pozemok.

Sťažovatelia ďalej v sťažnosti namietajú výsledky dokazovania realizované všeobecnými súdmi vo veci vychádzajúc zo skutočnosti, že z piatich vyhotovení darovacej zmluvy je sporná nehnuteľnosť zapísaná len na jednej z nich, a to na tej, ktorá sa nachádza v zbierke listín Katastrálneho úradu v Trnave. Pritom v archívnej zložke pôvodného štátneho notárstva Trnava, kde sa nachádza jeden exemplár tejto zmluvy, nemá byť podľa tvrdenia sťažovateľov uvedená sporná parcela. Pritom poukazujú na výpovede svedkyne H., podľa ktorej *„zmluva, ktorá parc. č... neobsahuje, je zrejme originálnym vyhotovením zmluvy, zmluva ktorá túto nehnuteľnosť obsahuje, je zrejme odpisom originálu zmluvy“*, ale aj na svedecké výpovede notárky, ktorá registráciu zmluvy uskutočnila, a advokáta, ktorý ju pre právnych predchodcov odporcov mal spísať.

Sťažovatelia v sťažnosti napádajú, že námietku *„pasívnej legitímácie v konaní nevzniesol žiadny z účastníkov a odvolací súd ju uplatnil len v našej neprítomnosti v neverejnej časti konania. Ako uvádzame vyššie, táto námietka podľa nášho názoru ani neobstoí. Ak by námietka obstála, odvolací súd mal možnosť na ňu prihliadnúť a zamietnúť žalobu, už keď rozhodoval vo veci prvýkrát uznesením zo dňa 30. 3. 2010 sp. zn. 9 CoD 89/2009. Pred rozhodnutím Krajského súdu Trnava zo dňa 22. 8. 2012 sp. zn. 9 Co 191/2011 sme nemali možnosť reagovať na takúto námietku a uvedené rozhodnutie Krajského súdu Trnava bolo pre nás prekvapivé (§ 213 ods. 2 OSP).“*.

Na základe uvedeného sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd vo veci vydal takéto rozhodnutie:

„1. Základné práva sťažovateľov, právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručenú čl. 46 ods. 1 Ústavy... a čl. 36 ods. 1 Listiny... čl. 20 právo vlastniť majetok a zaručenie dedenia zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy... a čl. 11 ods. 1 Listiny... právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 bod 1, Dohovoru... právo pokojne užívať majetok zaručené čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru... v konaní vedenom na Okresnom súde

Trnava pod sp. zn. 16 C/121/2006 v spojitosti s konaním na Krajskom súde v Trnave, sp. zn. 9 Co/191/2011 a konaním na Najvyššom súde Slovenskej republiky, sp. zn. 7 Cdo 66/2013 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. júla 2013, v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 66/2013-309 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 22. augusta 2012, sp. zn. 9 Co/191/2011-273 a v spojitosti s rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 14. júna 2011, sp. zn. 16 C/121/2006-249 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania - trov právneho zastúpenia, ako budú Ústavným súdom Slovenskej republiky ustálené, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Jána Čarnogurského... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predpisov každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej a tiež prípad, keď v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Ak teda ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

2.1 K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozsudkom okresného súdu

Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľov postupom (a rozsudkom) okresného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo sa domáhať ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (mutatis mutandis I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného

súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

V danom prípade namietaný postup okresného súdu vrátane jeho rozsudku podliehali revíznej právomoci krajského súdu, ktorý má aj kasačnú právomoc, čo sťažovatelia podaním odvolania aj využili. Preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu by teda bolo v rozpore s princípom subsidiarity zakotveným v čl. 127 ods. 1 ústavy, lebo jeho preskúmanie na základe podaného odvolania patrí do právomoci krajského súdu. V súvislosti s namietaným porušením označeného základného práva je z ústavného hľadiska podstatné a určujúce preto len preskúmanie postupu krajského súdu (obdobne III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu okresného súdu, ktorý bol zavŕšený vydaním rozsudku sp. zn. 16 C/121/2006 zo 14. júna 2011, odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu

Ústavný súd majúci na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 a nasl. ústavy už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach konštatoval, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní (t. j. pri jeho odmietnutí) je lehota sťažovateľa na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). Vzhľadom na výsledky dovolacieho prieskumu, v rámci ktorého najvyšší súd dovolanie ako neprípustné odmietol, zostalo ústavnému súdu posúdiť, či právne závery napadnutého rozsudku krajského súdu možno považovať z ústavných hľadísk za udržateľné.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne... prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny niet zásadných odlišností a prípadné porušenie týchto práv a im porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné posudzovať spoločne.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súd. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To

všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra EŠLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Ústavnosť konania pred orgánom verejnej moci (vrátane súdov) predpokladá, že orgán verejnej moci koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Ústavný súd v tomto smere osobitne pripomína objektivitu takéhoto postupu orgánu verejnej moci. Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu, prijať rozhodnutie (II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, obdobne aj II. ÚS 9/00, III. ÚS 199/08).

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02,

III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Krajský súd rozsudkom č. k. 9 Co/191/2011-273 z 22. augusta 2012 potvrdil rozsudok okresného súdu vo veci samej a v časti náhrady trov konania ho zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení k meritu veci, vo vzťahu ku ktorému sťažovatelia v podstate argumentujú, krajský súd uviedol:

„Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec samotnú správne právne posúdil s použitím správneho ustanovenia právneho predpisu, jeho závery viedli k správne rozhodnutiu, rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku týkajúcom sa veci samej vecne správne...“

Odvolací súd k odôvodneniu vo výroku správneho napadnutého rozhodnutia dodáva v súvislosti s ustálením okruhu účastníkom konania a ich aktívnej vecnej legitímácie nasledovné:

Podľa ust. § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča.

Oprávneným dedičom je osoba, ktorá je dedičom porúčiteľovho majetku už v dobe jeho smrti, ale súd s nim ako dedičom nekonal. Je to teda osoba, ktorej svedčí niektorý z dedičských titulov. Zákon ako nepravého dediča označuje osobu, ktorá podľa rozhodnutia súdu o dedičstve nadobudla majetok porúčiteľa, hoci podľa dedičského práva ho nadobudnúť nemala vôbec, resp. nie v takom rozsahu v akom ho nadobudla. Oprávnený dedič môže svoje právo na vydanie dedičstva uplatniť voči nepravému dedičovi dedičskou žalobou, ktorú je oprávnený podať len ten, kto nebol účastníkom konania o dedičstve, hoci nim mal byť (R 44/1986).

Je dôležité zdôrazniť, že žalobu o vydanie majetku z dedičstva podľa ust. § 485 Občianskeho zákonníka môže úspešne podať len ten účastník, ktorý nebol účastníkom konania o dedičstve, čo vo svojom rozhodnutí zdôrazňuje aj súd prvého stupňa. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že právo na vydanie dedičstva nemá ten, kto sa zúčastnil pôvodného konania o dedičstve, hoci by aj bol ukrátený na svojom dedičskom práve. Takáto osoba sa môže domáhať nápravy, na rozdiel od v pôvodnom dedičskom konaní opomenutého dediča, cestou riadnych, prípadne mimoriadnych opravných prostriedkov. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že samotní navrhovatelia v priebehu konania uviedli, že keď prebiehalo dedičské konanie po ich matke mali vedomosť o tom, že sporná nehnuteľnosť už nebola v jej vlastníctve. Napriek tejto vedomosti v dedičskom konaní, ktorého boli riadnymi účastníkmi, nevyužili žiadne riadne, ani mimoriadne opravné prostriedky na zvrátenie stavu, kedy nebola prededená sporná parcela, pokiaľ teda mali za to, že predmetom dedenia mala byť.

Čo sa týka samotnej žaloby oprávneného dediča, toto nie je žaloba na určenie existencie, či neexistencie právneho pomeru podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p. Navrhovateľ nežiada autoritatívne vyjasnenie neistých právnych pomerov, ale vznik nových pomerov. Takáto žaloba môže byť úspešná, ak sa navrhovateľovi pri splnení zákonných predpokladov podarí vyvrátiť právnu domnienku subjektívneho dedičského práva odporcu ako nepravého dediča tým, že preukáže svoje dedičské právo a vylúči tak, aby nepravý dedič celkom alebo z časti nadobudol dedičstvo. Keďže z uvedeného vyplýva, že podanie žaloby na vydanie dedičstva neprislúcha tomu, kto bol síce ukrátený na svojom dedičskom práve, avšak dedičského konania sa zúčastnil, je zjavné, že v tomto konaní navrhovatelia nemajú ani aktívnu vecnú legitimáciu. Nápravy sa môžu dedičia domáhať buď v rámci obnovy dedičského konania, prípadne určovacou žalobou týkajúcou sa určenia, že vec patrí do dedičstva po poručiťovi. Základným predpokladom úspechu žaloby podanej podľa ust. § 4 i) 5 Občianskeho zákonníka je, že navrhovateľ musí v súdnom konaní preukázať, že ku dňu smrti poručiťľa splňal predpoklady nadobudnutia dedičstva alebo jeho časti, t. j. bol spôsobilým dedičom a mal dedičský titul a teda musí preukázať, že to mal byť on, komu sa malo dedičstvo potvrdiť, keby skutočnosti zakladajúce jeho dedičské právo vyšli najavo do doby právoplatného skončenia dedičského konania (R 17/1985).

Keďže súd prvého stupňa správne rozhodol s poukazom na ust. § 485 Občianskeho zákonníka, pričom však skúmal aj ostatné dôvody súvisiace s návrhmi na dokazovanie účastníkov, v súvislosti s navrhovateľmi tvrdenou neplatnosťou úkonu darovania, odvolací

súd len konštatuje, že aj úvahy súdu prvého stupňa v tejto časti sú správne. S ohľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľov sa k nim podrobnejšie nevyjadruje s poukazom na správnosť a komplexnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa. Hoci súd prvého stupňa žalobu zamietol z iných dôvodov (inak správnych a skutkovo odôvodnených), avšak bez toho, aby v odôvodnení rozhodnutia vyhodnotil aj aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľov, a teda výrok jeho rozhodnutia je vecne správny, je správne použitý právny predpis a jeho ustanovenia, odvolací súd takéto rozhodnutie súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.“

Vzhľadom na to, že sa krajský súd s odôvodnením rozsudku okresného súdu v celom rozsahu stotožnil, ústavný súd pre posúdenie ústavnej konformity rozhodnutia krajského súdu považuje za potrebné poukázať aj na podstatné časti odôvodnenia rozsudku okresného súdu, z ktorého vyplýva, že okresný súd skúmal najmä otázku platnosti darovacej zmluvy uzavretej medzi právnou predchodkyňou sťažovateľov a právnym predchodcom odporcov, a po uvedení ustanovení právnych predpisov účinných v čase vzniku tohto hmotnoprávneho úkonu dopadajúcich na prípad okresný súd uviedol:

„Z citovaných ustanovení vyplýva, že originál podpisu zákon vyžadoval len na prvopise zmluvy. Pri jej registrácii štátne notárstvo postupovalo v súlade so zákonom, prvopis sa bez jeho zavinenia, resp. zavinenia účastníkov nezachoval a bol zaslaný nadobúdateľovi, resp. jeho zástupcovi. Overené kópie sú však s originálom totožné. Z vykonaných dôkazov, či už registrového spisu alebo oboch svedeckých výpovedí, súd jednoznačne dospel k záveru, že bol dodržaný zákonom stanovený postup, registrovaná bola zmluva, ktorá obsahovala prevod aj spornej nehnuteľnosti. Z hľadiska hodnotenia dôkazov súd poukazuje na výpoveď svedkyne K., ktorá spochybnila platnosť a pravosť zmluvy predloženej žalobcami a naopak, potvrdila dôveryhodnosť žalovanými predloženej zmluvy a zároveň práve jej registráciu. Navyše práve v registrovom spise sú záznamy o spornej nehnuteľnosti. Takisto Správa katastra Trnava potvrdila prevod vlastníctva k spornej nehnuteľnosti v uvedenej darovacej zmluve. Preto súd dospel k záveru, že obrana žalovaných je dôvodná, zmluva bola platne registrovaná vrátane parc. č... Žalobcovia svoj nárok nepreukázali a nevyvrátili relevantným spôsobom dôkazy, ktoré svedčia v prospech žalovaných.

Z hľadiska posúdenia žaloby je potrebné postupovať v zmysle citovaného ustanovenia zákona, o ktorý žalobcovia svoj nárok opierajú, a teda skutočnosť, že žalovaný majú byť povinní vydať spornú nehnuteľnosť oprávnenému dedičovi. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že M. I. platne uzavretou a registrovanou zmluvou spornú nehnuteľnosť darovala I. I., v tomto smere žalobcovia nepredložili žiadne skutočnosti a relevantné dôkazy, ktorými by platnosť zmluvy spochybnili. Je nepochybné, v konaní boli súdu predložené dve rozdielne zmluvy.

Súd má za to, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno na svoje tvrdenia. Napriek tomu, že predložili dve verzie zmluvy, bolo potrebné vychádzať zo zmluvy, ktorá bola riadne spísaná, registrovaná a na jej základe došlo aj k zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Nakoľko účastníci zmluvy už nežijú, teda nie je možné realizovať ich výsluch, je potrebné vychádzať len z relevantne predložených dôkazov. Vykonávanie ďalšieho dokazovania potvrdilo, že došlo k registrácii zmluvy, predmetom ktorej bola aj sporná parc. č... zapísaná vo... Vyplýva to nielen z obsahu spisu týkajúceho sa samotnej registrácie zmluvy, keď je obsiahnutá v dotazníku a čestnom vyhlásení k registrácii a spoplatneniu zmluvy, ako aj v zozname a popise prevádzaných nehnuteľností. Zápis vlastníckeho práva na základe riadnej registrácie zmluvy, ktorá bola perfektná z hľadiska jej náležitostí, je pre súd záväzný, ak nie je dokázaný opak, tento však v konaní nebol preukázaný. Rovnako ani samotný prejav darkyne nebol v konaní spochybnený žiadnymi dôkazmi, ktoré by preukazovali, že práve spornú nehnuteľnosť nemala v úmysle darkyňa darovať svojmu synovi. Navyiac samotní žalobcovia potvrdili, že M. I. sa vyjadrila, že darovala nehnuteľnosti svojmu synovi I. I. Z uvedeného vyplýva, že pôvodný žalovaný sa stal vlastníkom /i keď nie výlučným. Neobstojí potom tvrdenie žalobcov, že mali byť oprávnenými dedičmi spornej nehnuteľnosti. V tomto smere žiadnym spôsobom nepreukázali, na základe akých skutočností mali byť účastníkmi konania o dedičstve po svojej právnej predchodkyni, ktorá už v dôsledku uzavretia darovacej zmluvy nebola vlastníčkou nehnuteľnosti, a teda na základe čoho sa domáhajú voči žalovanému vypratania a vydania nehnuteľnosti. Tu treba zdôrazniť skutočnosť, že je povinnosťou žalobcov preukázať dôvodnosť svojho nároku a títo dôkazné bremeno neunesli.

S poukazom na uvedené má súd za to, že návrh je nedôvodný, nepreukázaný, a bolo ho potrebné v celom rozsahu zamietnuť.“

Podstata námietok sťažovateľov spočíva v ich nesúhlase s rozsudkom krajského súdu, ktorý potvrdil zamietajúci rozsudok okresného súdu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľov na podanom návrhu, avšak s týmto dôvodom zamietnutia ich návrhu sa sťažovatelia mohli oboznámiť až v rozsudku krajského súdu. Zároveň sťažovatelia namietajú aj vyhodnotenie vykonaných dôkazov a právnych záverov z nich vyvođených okresným súdom, s ktorými sa krajský súd podľa § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) stotožnil.

Vo vzťahu k prvej z uvedených námietok ústavný súd poukazuje na to, že krajský súd v súvislosti s ním formulovaným dôvodom o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľov svoje rozhodnutie nezaložil na použití ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri rozhodovaní vo veci súdom prvého stupňa nebolo použité, keďže § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka použil pri právnom posúdení veci ako okresný súd, tak aj krajský súd. Krajský súd len návrh sťažovateľov podrobil podľa označeného ustanovenia právneho posúdeniu predpokladov úspešnosti takéhoto návrhu, a to v zmysle ustálenej súdnej judikatúry, ktorú vo svojom rozhodnutí primerane aplikoval a v dôsledku toho odôvodnenie doplnil o nový dôvod potvrdzujúci vecnú správnosť výroku rozsudku okresného súdu. Nekonal tak v rozpore s povinnosťou ustanovenou v § 213 ods. 2 OSP zavedenou do procesného kódexu so zámerom naplnenia princípu dvojinstančnosti súdneho konania, pričom v danom prípade boli zároveň dodržané aj limity doplnenia dôvodov zvyrazňujúcich správnosť potvrdzovaných prvostupňových rozhodnutí. Ústavný súd zastáva názor, že takýto postup nemožno považovať za porušenie ústavno-právnych princípov vyplývajúcich zo sťažovateľmi označeného základného práva na súdnu ochranu, keďže v danom prípade sa sťažovatelia mohli vyjadriť ku všetkým skutkovým okolnostiam, ktoré vyšli dokazovaním pred súdom prvého stupňa najavo, ako aj k argumentácii druhej procesnej strany, a nedošlo tak ani k odopretiu možnosti prieskumu správnosti akýchkoľvek skutkových zistení relevantných v danej veci.

Aj keď sťažovatelia tvrdia, že tento právny záver krajského súdu neobstojí, v sťažnosti nepodávajú žiadne relevantné právne argumenty svedčiace o zjavnom omyle konajúceho krajského súdu v tejto otázke a v podstate naznačujú len prekvapivosť dôvodov na vydanie takéhoto rozhodnutia. Tieto námietky sa však vo svetle už citovanej časti

rozsudku krajského súdu javia len ako prejav nespokojnosti sťažovateľov s výsledkami konania a s právnym názorom krajského súdu, čo samo osebe nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd pripomína, že nie je opravným súdom právnych názorov všeobecných súdov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje.

Obdobne možno konštatovať, že rozsudok krajského súdu je v spojitosti s rozsudkom okresného súdu dostatočne kvalifikovaný a ústavne konformný, aj pokiaľ ide o ustálenie skutkového stavu z vykonaného dokazovania. Hoci sťažovatelia s výsledkami hodnotenia dôkazov v ich veci nesúhlasia, ústavný súd aj v súvislosti s touto otázkou konštatuje, že závery, ku ktorým krajský súd (a pred ním okresný súd) dospel, nie sú zjavne neodôvodnené ani svojvoľné, a tak popierajúce obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré účastníkovi konania nezaručujú právo na rozhodnutie v súlade s jeho právnym názorom ani právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97).

S prihliadnutím na uvedené považuje ústavný súd sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia označených práv postupom krajského súdu a jeho rozsudkom za zjavne neopodstatnenú.

2.3 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením najvyššieho súdu

Sťažovatelia síce bližšie neuvádzajú dôvody proti uzneseniu najvyššieho súdu, z obsahu sťažnosti však vyplýva ich nespokojnosť s odmietnutím dovolania z dôvodu absencie akéhokoľvek právne relevantného dôvodu, predovšetkým že najvyšší súd nekonštatoval naplnenie dovolacieho dôvodu ustanoveného v § 237 písm. f) OSP, t. j. odňatie možnosti účastníka konať pred súdom, z dôvodu, že krajský súd vo svojom rozsudku uviedol nový dôvod na zamietnutie návrhu bez poskytnutia príležitosti sťažovateľom vyjadriť sa k tomuto dôvodu.

Najvyšší súd po zhodnotení neprípustnosti dovolania z iných dôvodov, ako sú dôvody zmätočnosti, a po uvedení procesných ustanovení (§ 157 ods. 2 a § 219 ods. 1 a 2 OSP) uviedol, že *«rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré dôkazy vykonal, aké skutočnosti z vykonaných dôkazov zistil, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval. Prijaté závery, na základe ktorých žalobu žalobcov zamietol, vysvetlil logicky, zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu, sám na zdôraznenie správnosti dôvodov prvostupňového súdu uviedol ďalšie argumenty. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace so zamietnutím žaloby žalobcov, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo prečo bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového súdu. Okolnosť, že táto odpoveď žalobcov neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre odôvodnenia rozhodnutia podľa § 157 ods. 2 a § 219 ods. 2 O. s. p. Za odňatie možnosti konať pred súdom sa v žiadnom prípade nemôže považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalobcov. Podľa dovolacieho súdu odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozsudku spĺňa.*

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v prejednávanej veci sa nejednalo o tzv. prekvapujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, keďže občianskoprávne kolégium Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky na zasadnutí 13. decembra 2011 prijalo na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky rozhodnutie č. 29, podľa ktorého „pokiaľ sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvostupňového konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je rozhodnutím prekvapivým. Takýto postup súdu nie je odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f) O. s. p.“ Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je zaujatý názor plne opodstatnený aj v prejednávanej veci.

K námietke dovolateľov, v rámci ktorej vyvodzujú existenciu vady konania podľa § 237 písm. f) O. s. p. zo skutočnosti, že odvolací súd vec prejednával bez nariadenia odvolacieho pojednávania, dovolací súd uvádza, že tento postup odvolacieho súdu má oporu v zákone. Podľa § 214 ods. 1 O. s. p. v znení do 31. decembra 2012 na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadil predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Z obsahu spisu nevyplýva, že by išlo o prípad, v ktorom by odvolací súd bol povinný nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie (§ 214 ods. 1 O. s. p.); odvolaciemu súdu preto nemožno vytýkať, že postupoval podľa § 234 ods. 2 O. s. p.

Dovolatelia v dovolaní ďalej namietali, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne nesprávny, t. j. spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania podľa § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Keby tvrdenia dovolateľov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú

nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).». V ostatnej časti odôvodnenia svojho uznesenia sa najvyšší súd zaoberal neprípustnosťou dovolania proti rozhodnutiu o trovách konania.

Z citovanej časti odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že tento sa štandardným a ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovnal s otázkou prípustnosti dovolania proti rozsudku krajského súdu. Prihliadal pritom na obsah námietok sťažovateľov, podľa ktorých malo postupom krajského súdu a jeho rozhodnutím dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu zakotveného v § 237 písm. f) OSP, t. j. k odňatiu možnosti sťažovateľov konať pred súdom, resp. k vydaniu vecne nesprávneho rozsudku, a odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dáva dostatočnú odpoveď na argumentáciu sťažovateľov.

Názor dovolacieho súdu o tom, že v danom prípade nejde o prekvapivé rozhodnutie súdov, nie je v rozpore s obsahom základného práva na súdnu ochranu ani práva na spravodlivý proces. Skutočnosť, že o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd bez nariadenia pojednávania, bol v súlade s procesnoprávnym predpisom. Samotná otázka posúdenia podmienok na uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania je pritom podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov. Pre neprípustnosť dovolania ani najvyšší súd nemal právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie najvyššieho súdu ani jeho rozhodnutie nevykazuje znaky arbitrárnosti, keďže najvyšší súd zrozumiteľne vysvetlil právne závery,

ku ktorým dospel, a súčasne nezistil ani existenciu iných skutočností svedčiacich o tom, že by bolo možné napadnuté rozhodnutie považovať za popierajúce zmysel základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé konanie. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu považuje ústavný súd za ústavne udržateľné, na základe čoho dospel k záveru, že najvyšší súd neporušil sťažovateľmi označené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny, ani právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a vzhľadom na to vyhodnotil sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

2.4 K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy má každý právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje...

Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 a čl. 11 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dohovoru, ústavný súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocené princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu

sťažovateľmi označeného základného práva podľa čl. 20 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny ani práva zaručeného čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ako už bolo uvedené v súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, podľa ústavného súdu vo veci sťažovateľov nedošlo k svojoľnej aplikácii § 485 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na ústavne udržateľné právne posúdenie otázky o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľov na vydanie dedičstva ako oprávneným dedičom nemožno v súvislosti s napadnutým rozhodnutím dovodiť ani existenciu takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu (ani uznesením najvyššieho súdu) a základným právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, prípadne právom na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie zakladala možnosť vyslovenia ich porušenia, na základe čoho je potrebné považovať sťažnosť aj v tomto rozsahu za zjavne neopodstatnenú.

Za daných okolností preto ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel vo vzťahu k napadnutému postupu a rozsudku okresného súdu k záveru o nedostatku právomoci na prerokovanie sťažnosti a vo vzťahu k namietanému postupu a rozsudku krajského súdu a postupu a uzneseniu najvyššieho súdu k záveru o jej zjavnej neopodstatnenosti. S poukazom na uvedené bolo potrebné sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

Vzhľadom na uvedené rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2014